

Ю. О. Бірюльов

Крицинський Валеріан

КРИЦИНСЬКИЙ Валеріан (15. 04. 1852, с. Королин, нині Мостис. р-ну Львів. обл. – 06. 03. 1929, Краків) – живописець, кераміст і педагог. Член Спілки польс. художників у Львові (1899), мист. товариства «Ziarno» (1903). Закін. Реал. школу у Львові, навч. у Краків. школі образотвор. мистецтва (1872–75, у Ф. Шиналевського і В. Луцкевича), Віден. АМ (1875) та Худож.-пром. школі (1870–79). Працював 1880–98 у Коломиї (нині Івано-Фр. обл.), де керував Керам. (1885–91) та Худож.-пром. (1895–98) школами, проф. рисунку у гімназії (1880–95); проф. Львів. худож.-пром. школи (1898–1916). Брав участь у міських, крайових виставках від 1877. Малював олією, аквареллю, гуашшю, тушшю портрети, краєвиди та алегор. композиції у стилі пізнього романтизму, реаліст. деталізов. побут. сцени з життя укр. селян Покуття, стилізов. етюди квітів.

Виконав розписи: в Коломиї – у греко-католическій церкві св. Михаїла (1885–94, співавтор С. Дачинський, С. Дембіцький, після 1946 перемальовано) та будинку Ощад. каси (1894–96, арх. Д. Кричковський); у Львові – у театрі опери та балету ім. С. Крушельницької: композиція «Старовинна музика» (1900), 10 імітацій камей з алегор. сценами на галереях першого балкону глядач. залу (співавтор Г. Кюн); у каплиці Милосерд. Христа у римо-католическій катедрі – фреску «Воскресіння юнака з Наїма» (1904). Проектував і виконував керам. вироби зі стилізов. нар. орнаментами – плитки фриза на вежі будинку товариства «Сокіл» (Коломия, 1895, арх. Д. Кричковський), вази і тарелі (1893–97), конкурс. проект пам'ятника А. Міцкевичу в Коломиї (1898), килими для Ткац. товариства у Глинянах на Львівщині (1902), шпалери, театр. завіси, вишивки, листівки (1899–1902); іл. для видання «Керамічні форми та орнаменти з народних виробів Покуття» (1898–99). Ілюстрував львівські ж. «Ognisko Domowe» (1884) і «Nasz Kraj» (1907). У кн. «Натурні та орнаментальні рисунки й декоративний живопис» (Л., 1926) виклав власну методику навчання рисунку на основі вивчення виробів нар. мистецтва та етюдів з натури. Окремі полотна зберігаються у Львів. істор. музеї, Львів. галереї мистецтв.

Фотоілюстрації

Основні твори

живопис – «Батько» (1877), «Дівчинка серед квітів», «Опівночі», «Чума» (усі – 1878), «Лірник» (1882), «Гончарі на коломийському ринку» (1890), «Гуцул» (1895), «Вид Львова з Високого Замку» (1914); серія «Львів'яни» (1879); плакати – для об'єдн. «Ziarno» (1903), виставки у худож. салоні Я. Лятура (1904), львів. ф-ки метал. виробів «Перкун», «Гуцулка» (обидва – 1907).

Бібліографічний опис:

Крицинський Валеріан / Ю. О. Бірюльов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-1637>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).